

UDC 930.85 (4-12)

YU ISSN 0350-7653

ACADEMIE SERBE DES SCIENCES ET DES ARTS

INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

BALCANICA

ANNUAIRE DE L'INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

XXIX

Redacteur

NIKOLA TASIC

Directeur de l'Institut des Etudes balkaniques

Secrtaire

ALEKSANDAR PALAVESTRA

Membres de la R'daction

MILUTIN GARASANIN, MIJKA IVIC, C'EDOMIR POPOV,

ANTHONY-EMIL TACHIAOS (Thessalonique),

DIMITRIJE DJORDJEVIC (Santa Barbara), DRAGOSLAV ANTONIJEVIC,

VESELIN DJUREVIC, MIODRAG STOJANOVIC

BELGRADE

1998

www.balcanica.rs

ХРОНИКА БАЛКАНОЛОШКОГ ИНСТИТУТА ЗА 1997. ГОДИНУ

1. јануар

Др Даница Поповић и др Ана Радин примљене су у Институт као сараднице на пројекту „Историја балканских народа и њихових култура“.

7. јануар

Др Бошко Бојовић одржао је у Центру за византолошке студије у Паризу предавање под насловом „Les actes imperiaux ottomans des Archives de Raguse et la chancellerie slave de la Porte (1430–1566)“.

10. јануар

На Унивезитету Сорбона у Паризу мр Душан Т. Батаковић одбранио је докторску дисертацију под називом „Француска и стварање парламентарне демократије у Србији 1830-1914“.

21. јануар

Др Бојан Јовановић учествовао је у разговору о делу Ђура Шушњића одржаном у београдском Дому омладине.

27. јануар

Беседу „Свети Сава – родоначелник српске културе“ одржао је у Краљеву др Љубинко Раденковић.

1. фебруар

Проф. др Милена Милин заспавала је стални радни однос у Балканолошком Институту, као сарадник на пројекту „Историја балканских народа и њихових култура“.

Др Даница Поповић именована је за руководиоца потпројекта „Заједничко и посебно уликовном изразу балканских народа“, а др Ђорђе С. Костић за руководиоца потпројекта „Језичка и књижевна повезаност балканских народа“.

1. фебруар – 30. март

Др Ђорђе С. Костић боравио је на двомесечном истраживачком раду у Минхену као степендиста Фондације Александра фон Хумболта.

фебруар- април

Др Бошко Бојовић провео је два месеца на студијском боравку у Атини.

3. фебруар

У серији Посебних издања Балканолошког института објављена је књига др Мариане Дан „Фантастика у румунској књижевности“.

9–10. фебруар

На скупу „Au début de l’historiographie Sud-Slav“ учествовао је др Бошко Бојовић са прилогом „Le Sud-Est Européen – carrefour de civilisations.“

11. фебруар

У Клубу Српске академије наука и уметности претстављена је књига академика Драгослава Срејовића „Шиг е Таси“. У разговору о књизи учествовао је и проф. др Никола Тасић.

15. фебруар

У Библиотеци града Београда, у оквиру циклуса „Света Гора Атонска“, мр Александар Фотић је одржао предавање „Спор Хиландара и Ватопеда у Комитиси 1500. године“.

16–20. фебруар

На научном скупу о Слободану Јовановићу учествовали су др Милан Ст. Протић са рефератом „Слободан Јовановић – конзервативац или демократа“ и др Душан Т. Батаковић, „Слободан Јовановић и ‘Црна Рука‘“.

20. фебруар

Др Бојан Јовановић је у Школи за младе истраживаче у Петници одржао предавање „Традиционални и научни митови“.

25. фебруар

На промоцији књиге Ј. Ердељан „Средњовековни надгробни споменици у области Раса“ говорили су академик Драгослав Антонијевић и др Даница Поповић.

26. фебруар

Др Бошко Бојовић је поводом годишњице упокојења светог Симеона Немање одржао у манастиру Хиландару предавање „Свети Симеон Немања – Хиландар и укључивање Србије у византијски цивилизацијски круг“.

27. фебруар – 1. март

На међународном научном скупу одржаном у бугарском месту Банско др Александар Палавистра са др Сташом Бабић поднео је реферат „Gift and Treasure – An Archaeological Perspective (The Case of the Iron Age).“

5. март

Др Бошко Бојовић је учествовао на округлом столу у Атини „Les églises nationales dans l'Europe du Sud-Est“.

6. март

У разговору о „Политичким светковинама и ритуалима“, организованом у Југословенској кинотеси, учествовао је др Бојан Јовановић.

12. март

Др Ђорђе Костић је са рефератом „Eine Welt an der Donau“ учествовао на научном скупу „Ein Volk an der Donau“ у Минхену.

16. март

У Деспотовцу је приређена промоција књиге др Љубинка Раденковића „Народна бајања код Јужних Словена“.

18. март

У Клубу Српске академије наука и уметности одржана је промоција монографије др Мирјане Детелић „Урок и невеста“ и зборника „Од мита до фолка“ (издавач: Центар за научна истраживања Универзитета у Крагујевцу и САНУ). Говорили су директор Института Никола Тасић, дописни члан САНУ, академик Предраг Палавестра, проф. др Александар Лома и проф. др Ненад Љубинковић.

18. март

У оквиру циклуса „Етнолошка преиспитивања“ др Бојан Јовановић је одржао предавање „Мит о лапоти“ у Центру за научна истраживања САНУ и Универзитета у Крагујевцу.

20. март

На скупу о научном делу академика Драгослава Срејовића, одржаном у Свечаној сали САНУ, проф. др Никола Тасић поднео је реферат „Пут Драгослава Срејовића до врха пирамиде“.

21. март

Др Љубинко Раденковић учествовао је на промоцији књиге Г. Радовановића „Магијска шапутања“, одржаној у Етнографском музеју у Београду.

8. април

Др Бојан Јовановић је учествовао у разговору „Нови светски поредак“, приређеном у нишком Дому културе.

У Новом Саду, у Матици српској, др Здравко Антонић одржао је предавање „Васа Чубриловић и његово доба.“

10. април

У оквиру циклуса ТВ Нови Сад „У првом лицу науке“, у емисији под насловом „Гласови наслеђа“, представљен је научни рад др Бојана Јовановића.

10–11. април

На скупу „Насеобинска археологија“, у организацији Праисторијске секције Српског археолошког друштва, др Александар Палавестра одржао је предавање „Енеолитски комплекс Бодњик – Торине“.

16. април

Предавање под називом „Симболички језик културе“ одржао је на Филозофском факултету у Новом Саду др Љубинко Раденковић.

19. април

Др Бојан Јовановић учествовао у разговору о књизи Жарка Требјешанина „Лексикон психоанализе“, приређеном у Отвореном клубу у Нишу.

24. април

У организацији Института за психологију, др Љубинко Раденковић је одржао предавање „Ускршња недеља“.

30. април

У Удружењу књижевника Југославије организована је промоција књиге Мариане Дан „Фагастика у румунској књижевности“.

2–4. мај

На научном скупу „Национализам и либерализам“, одржаном у америчком граду Сарасоти на Флориди, учествовао је др Душан Т. Батаковић.

8–11. мај

Др Бошко Бојовић је на научном скупу „La souveraineté et l'ideologie politique au Moyen Age“ поднео реферат (ca P.Nasturel) „La sultane Mara, les fondations serbes du Mont Athos et les princes roumains“.

13. мај

Директор Института проф. др Никола Тасић одржао је пригодно предавање поводом дана Одељења за археологију Филозофског факултета у Београду.

14. мај

На научном симпозијуму о поезији Миодрага Павловића у Народној библиотеци Србије у Београду, др Бојан Јовановић је саопштио рад под називом „Митско у поезији Миодрага Павловића“.

15-18. мај

На научном скупу „Археолошка истраживања на подручју Крушевца и њихов значај за суседне области“, дописни члан САНУ Никола Тасић поднео је реферат „Пратисторијске културе и налазишта на подручју Крушевца“, др Александар Палавестра, „Позлатска река и Глободер – старије гвоздено доба на подручју Крушевца“, а Биљана Ђорђевић-Богдановић, „Керамичка рађена на витлу са локалитета гвозденог доба у Поморављу“.

15. мај

У Свечаној сали Матице српске одржана је промоција књига др Љубинка Радековића „Народна бајања код Јужних Словена“ и „Симболика света у народној магији Јужних Словена“.

18-24. мај

Др Даница Поповић, као члан истраживачког тима, учествовала је у рекогносцирању локалитета у околини Призрена и на подручју шарпланинских жупа. Истраживање су организовали Историјски институт САНУ и Призренски округ.

21. мај

Др Бојан Јовановић је учествовао у разговору „Теорија обреда прелаза“, приређеном у Библиотеци града Београда.

24. мај

Др Бојан Јовановић поднео је саопштење „Паганско у Горском вијенцу“ на Четвртој међународној научној конференцији посвећеној интердисциплинарној интерпретацији Његошевог „Горског вијенца“. Скуп је организовао Филолошки факултет у Приштини.

25-27. мај

У организацији Балканолошког института одржан је међународни научни скуп „Поствизантијска уметност на Балкану“. Аутор концепције скупа је др Динко Давидов, научни саветник. Учествовало је 50 историчара уметности из Грчке, Бугарске, Македоније, Републике Српске и наше земље. Из Балканолошког института учествовали су др Даница Поповић и мр Љиљана Стошић.

28. мај

У Библиотеци града Београда промовисан је нови број часописа „Расковник“. Учествовао је и др Љубинко Радековић.

29. мај

У Панчеву је представљена књига др Љубинка Радековића „Народна бајања код Јужних Словена“.

6. јун

На IX научном скупу „Крушевачке филозофско-књижевне школе“, посвећеном теми „Морал и књижевност“, Бојан Јовановић изложио је рад „Морални аспект предања о убијању старца“.

9. јун

У Дому омладине у Београду промовисана је књига др Љубинка Раденковића „Симболика света у народној магији Јужних Словена“.

10–13. јун

На међународном научном скупу „Macedonia and the Neighbouring Regions from 3rd to 1st Millenium B.C.“ одржаном у Скопљу и Струги проф. др Никола Тасић поднео је реферат „Die Verbindungen Zwischen Kosovo und Mazedonien im 1. Jahrtausend v.u. Z.“, др Александар Палавестра, „Cattle breeders' Territories in the Central Balkan Iron Age“, а Биљана Ђорђевић-Богдановић, „Simple Ionian Ceramics and the Possible Routes of its Expansion“.

15. јун

Др Милан Ст. Протић учествовао је у Атини у разговорима са темом *The Albanian Problem*.

21 –27. јун

Др Даница Половић је поднела реферат на научном скупу *Sacred Rupestrian Architecture in South-East European Civilisation*, одржаном у Кишињеву у Молдавији.

23. јун – 13. јул

Под руководством др Александра Палавестре извршена су археолошка истраживања локалитета Кованлук код Крајева. Ископавања су организована у сарадњи са стручњацима Народног музеја из Крајева, а претходила им је геометријска проспекција терена.

24. јун

У Руском дому у Београду на скупу „Сећање на академика Никиту Толстоја“, говорио је др Љубинко Раденковић.

Др Бојан Јовановић учествовао је на симпозијуму „Геополитичка судбина Косова и Метохије“ у Београду са радом „Судбина Срба на Косову и Метохији“.

јул – август

У три наврата током лета вршена су истраживања пећинске лавре Архангела Михаила у Расу. Истраживања су обавили Давица и Марко Поповић уз помоћ спелеолошког тима који су чинили Јанша Tomić-Wrzska, мр Борут Кирбус и, на његовом челу, др Раденко Лазаревић.

8. јул

Одржана је промоција књиге Слободана Витаковића „Јован Дучић у знаку Атене“ коју је у серији Посебна издања објавио Балканолошки институт.

9. јул

Др Бојан Јовановић је на Тргу пјесника у Будви одржао предавање под називом „Тајна човека“

25. јул

У Скупштини Београда одржана је промоција књига Веселина Ђуретића „Насиља над српским устанком“ и „Употреба Русије и Запада“ објављених у серији Посебна издања Балканолошког института.

август

Теренска истраживања пећина-испосница на подручју Метохије обавила је др Даница Поповић уз помоћ и учешће јеромонаха Петра, тадашњег игумана манастира Сопоћана. Истражене су пештере у сливу Дечанске Бистрице: Уљарице и Матоске испоснице.

1. *август*

Гост Института био је проф. др Марк Стефановић са студентима Америчког универзитета у Благоевграду који су у Београду боравили као гости ЗАМТЕС-а. Предавање у Балканолошком институту одржао им је др Душан Т. Батаковић.

12. *август*

На међународном кампу фолклориста у Тршићу учествовао је др Љубинко Раденковић са предавањем „Демони судбине код Срба“.

14 - 16. *август*

У Београду и Краљеву одржан је научни скуп „Рудо Поље – Карановац – Краљево. Од првих писаних помена 1476. до окупације 1915“. Скуп су организовали Балканолошки институт и Народни музеј Краљево. На скупу су из Института учествовали: мр Љубодраг Ристић, „Краљеви у Краљеву (1882–1889–1904. године)“ и др Ђорђе С. Костић, „Карановац - слика једног града“

22. *август*

На трећем међународном симпозијуму „Природа у обичајима и веровањима становништва источне Србије и суседних области“ у Сврљигу реферате су поднели др Љубинко Раденковић, „Водене немани“, и др Бојан Јовановић, „Природно и натприродно у народном веровању.“

17–21. септембар

На интернационалном колоквијуму у Нитри (Словачка) учествовао је др Ђорђе С. Костић са рефератом „Die Verbindung der Wissenschaft mit der Bildung und Kulture – eine Voraussetzung für harmonische Eteicklung auf dem Wege zu eine neuen zivilisierten Periode“

19. септембар

Др Бојан Јовановић је у Сремским Карловцима учествовао у разговору „Земаљска љубав: анђео или демон“.

1–3. октобар

У Подгорици је одржан научни скуп „Краљ Никола – личност, дјело и вријеме“, на коме су учествовали др Здравко Антонић са рефератом „Краљ Никола и Босанско-херцеговачки устанак 1875-1878. године“ и др Милош Луковић са рефератом „Књаз Никола и Валтазар Богишић“.

2. октобар

Др Бојан Јовановић је на међународном научном скупу „Жртва и саможртва у књижевности“ одржаном у Нишкој Бањи поднео реферат „Мито жртви“.

Изложба „Српски бакрорез XVIII века“ коју је приредио др Динко Давидов. отворена је у Прагу.

2-5. октобар

Предавање „Четири српска рукописна превода Ригиног револуционарног ‘Поклича’“ одржао је др Миодраг Стојановић у месту Велестино у Грчкој.

7. октобар

У Клубу САНУ одржана је промоција књиге академика Драгослава Антоцијевића „Дромена“, објављене у серији Посебна издања Балканолошког института САНУ.

18. октобар

Др Бојан Јовановић је учествовао на 34. београдском међународном сусрету писаца у Народној библиотеци Србије у Београду. На тему „Виртуелна реалност“ поднео је излагање под називом „Преломно време и виртуелна реалност“.

7-8. новембар

У Призрену је одржан научни скуп „Петар Костић – живот и дело“ на коме је др Даница Поповић узела учешћа са рефератом „Испоснице призренског краја у делу Петра Костића“

12. новембар

Др Здравко Антонић је у Спомен дому „Браћа Чубриловић“ у Градишци одржао предавање „Васа Чубриловић и његово доба“

13. новембар

Др Бојан Јовановић је говорио на трибини Народне библиотеке у Нишу о књизи Владете Јеротића „Дарови наших рођака“.

19. новембар

У представљању часописа „Кодови словенских култура“ у Етнографском музеју у Београду учествовао је др Љубинко Раденковић.

20–24. новембар

На 29. конференција Америчке асоцијације за напредак славистичких студија у Сијетлу (САД) учествовао је др Душан Т. Батаковић.

26. новембар

Биљана Ђорђевић-Богдановић одржала је предавање у Манаковој кући у Београду под насловом „Грнчарија ручног кола у селу Злакуса“.

27–29. новембар

У организацији Центра за научна истраживања Универзитета у Крагујевцу одржан је меморијал академика Драгослава Срејовића „Рад Драгослава Срејовића на истраживању праисторије централног Балкана.“ На овом су скупу из Института са рефератима учествовали: проф. др Никола Тасић, „Праисторија југоисточне Европе у радовима Драгослава Срејовића“, академик Драгослав Антонијевић, „Антрополошки поглед у делу Драгослава Срејовића“, и др Александар Палавистра, „Ћилибар и вино“.

27. новембар

У оквиру Научне трибине Историјског института др Даница Поповић поднела је реферат „Средњовековна пећинска светилишта у призренском крају“.

28. новембар

Др Бојан Јовановић је са саопштењем „Литература и слобода“ учествовао на округлом столу „Свет литературе – царство слободе?“ у Матици српској у Новом Саду.

1. децембар

Проф. др Миодраг Стојановић је на Коларчевом народном универзитету одржао предавање „Његош и антика“.

децембар

На иницијативу др Данице Поповић и мр Борута Кирбуса група сарадника Балканолошког института САНУ и Географског института САНУ „Јован Цвијић“ израдила је план мултидисциплинарног пројекта „Пећине Метохије – спелеолошка и културно-историјска истраживања“. Реализација пројекта планирана је за вишегодишњи период, почев од 1998, а за руководиоца је предложен академик Драгослав Антонијевић.

11. децембар

У едицији „Србија очима странаца“ објављена је књига „О граду господства ми Крушевцу“ аутора др Ђорђа С. Костића и мр Љубодрага П. Ристића.